

An abstract painting with a warm, textured background of brown, yellow, and green. A prominent horizontal band across the middle is dark with small white stars. The overall style is expressive and layered.

LITWA

W KRAKOWIE

SEZON KULTURY 2015
PROGRAM

PATRONAT HONOROWY

Ministra Kultury Republiki Litewskiej Šarūnasa Birutisa
oraz Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego Rzeczypospolitej Polskiej
prof. Małgorzaty Omilanowskiej

KOORDYNATOR

PROJEKT WSPÓŁFINANSUJE

Ministerstwo Kultury
Republiki Litewskiej

LITHUANIAN
COUNCIL FOR
CULTURE

PARTNERZY

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.

Ambasada Republiki
Litewskiej w Rzeczypospolitej
Polskiej

Autorka tekstu: Virginija Cibarauskė

Z języka litewskiego przełożyły

na język polski: Małgorzata Litwinowicz

na język angielski: Olga Lempert

Redakcja przekładu angielskiego: Medeinė Tribinevičius

Projekt graficzny: Jokūbas Jacovskis · www.interse.lt

Na okładce fragment obrazu M. K. Čiurlionisa *Sonata Nr. 6 (Sonata gwiazd)*. Allegro. 1908.

Własność Narodowego Muzeum Sztuki M. K. Čiurlionisa w Kownie

Wydawca: Litewski Instytut Kultury, Litwa · www.lithuanianculture.lt

Wydrukowano na Litwie: Kopa · www.kopa.lt · Nakład: 3500 egz.

© Litewski Instytut Kultury, 2015

ISBN 978-609-8015-50-8

Wszystkie prawa zastrzeżone. Przedruk lub kopiowanie programu w całości
lub jego fragmentów są zabronione bez pisemnej zgody wydawcy.

Litwa w Krakowie

SEZON KULTURY 2015

Z okazji dwudziestopięciolecia odzyskania niepodległości przez Litwę, mam przyjemność przedstawić Sezon Kultury Litewskiej w Krakowie, które to polskie miasto ma więcej związków z naszym krajem niż jakiegokolwiek inne. Przez wieki Kraków był stolicą królów polskich i wielkich książąt litewskich, a Uniwersytet Jagielloński był Alma Mater dla całych pokoleń przedstawicieli litewskiej elity kulturalnej, między innymi twórców wzorca współczesnego języka litewskiego oraz fundamentów ideowych nowoczesnej Litwy.

Bogaty program, który przywieźliśmy do Krakowa, stwarza niepowtarzalną szansę na odkrycie na nowo wspólnych litewsko-polskich kontekstów historycznych i kulturalnych oraz współczesnych narracji. Ekspozycje poświęcone historii, wystawy sztuki nowoczesnej i współczesnej, koncerty, przedstawienia teatralne, spotkania literackie, dyskusje i wykłady zaprezentują wybitnych twórców oraz myślicieli litewskich i polskich. Będą wśród nich postaci historyczne i współczesne: Mikalojus Konstantinas Čiurlionis, Eugeniusz Morawski, Czesław Miłosz, Tomas Venclova, Leonidas Donskis, Krystian Lupa, Kristina Sabaliauskaitė, Lukas Geniušas, Modestas Pitrenas. To zaledwie niektóre z nazwisk, które można tu wymienić.

Serdecznie pozdrawiam wszystkich uczestników i pragnę wyrazić specjalne podziękowania naszym polskim partnerom za ich nieoceniony wkład w Sezon Kultury Litewskiej w Krakowie. Żywię nadzieję, że zarówno mieszkańcom Krakowa, jak i osobom przyjezdnym spodoba się „Litwa w Krakowie”, a program festiwalu stworzy przestrzeń do owocnego dialogu pomiędzy naszymi kulturami i narodami.

A stylized, handwritten signature in black ink, consisting of several fluid, overlapping strokes.

ŠARŪNAS BIRUTIS
Minister Kultury Republiki Litewskiej

Szanowni Państwo, Drodzy Przyjaciele!

Niezmiernie cieszę się, że tej jesieni polska publiczność będzie mogła ponownie obcować ze wspaniałą kulturą litewską prezentowaną w ramach Sezonu Kultury Litewskiej w Krakowie przez swoich najwybitniejszych przedstawicieli. Poprzednie wydarzenie tego rodzaju i rangi, Dni Kultury Litewskiej w Polsce, zorganizowane dla uczczenia 15 rocznicy nawiązania stosunków dyplomatycznych między Polską a Litwą, obchodzonej w 2006 roku, cieszyło się bardzo dużym zainteresowaniem. Mam głębokie przekonanie, że dzięki szeroko pojętej współpracy kulturalnej możemy coraz lepiej poznawać siebie wzajemnie, znajdować wspólne elementy pojawiające się w kulturze obu państw, ale także próbować zrozumieć różnice i obalać stereotypy.

W ramach Sezonu Kultury Litewskiej w Krakowie jego organizatorzy – Litewski Instytut Kultury we współpracy z Ministerstwem Kultury Republiki Litewskiej oraz Ministerstwem Kultury i Dziedzictwa Narodowego RP, Urzędem Miasta Krakowa, Ambasadą Republiki Litewskiej w RP i Konsulami Honorowymi Republiki Litewskiej w RP – zaprezentują Polakom najciekawsze wydarzenia kulturalne ostatnich lat. Z wielką przyjemnością, wspólnie z Ministrem Kultury Republiki Litewskiej, objęłam Sezon patronatem honorowym.

W ciągu trzech miesięcy, mieszkańcy i liczni goście przebywający w Krakowie będą mogli m.in. zapoznać się z malarstwem i muzyką Mikołaja Konstantego Čiurlionisa, przypomnieć dziedzictwo litewskich Żydów, a także spotkać się z najwybitniejszymi litewskimi pisarzami i tłumaczami na Festiwalu Conrada oraz Międzynarodowych Targach Książki. Nie można także nie wspomnieć o możliwości obejrzenia arrasów herbowego króla Zygmunta Augusta ze zbiorów Pałacu Wielkich Książąt Litewskich czy obcowania ze sztuką współczesną czy fotografią. Do najważniejszych wydarzeń Sezonu zaliczyć także należy znaczące przykłady polsko-litewskiej współpracy kulturalnej, takie jak spektakl *Plac Bohaterów* Litewskiego Narodowego Teatru Dramatycznego, wyreżyserowany przez Polaka Krystiana Lupę, czy koncert Orkiestry Symfonicznej Filharmonii im. Karola Szymanowskiego w Krakowie i pianisty Lukasa Geniušasa pod batutą litewskiego dyrygenta Modestasa Pitrenasa.

Cieszę się, że partnerami w realizacji tego ambitnego przedsięwzięcia są najlepsze polskie instytucje kultury. Jestem także przekonana, że znakomity poziom artystyczny tych przedsięwzięć, entuzjazm i konsekwencja,

z jakimi działali ich organizatorzy, staną się silnym impulsem dla lepszej, bliższej współpracy kulturalnej artystów, twórców i mieszkańców Polski i Litwy. Jest to bardzo ważne szczególnie teraz, kiedy Polska i Litwa obchodzą ćwierćwiecze odzyskania wolności. Mam nadzieję, że w nieodległej przyszłości będziemy mieli także okazję zaprezentować w takiej skali kulturę polską na Litwie.

Pragnę życzyć wszystkim uczestnikom wydarzeń organizowanych w ramach Sezonu Kultury Litewskiej w Krakowie wielu wspaniałych wrażeń i znakomitej zabawy.

PROF. MAŁGORZATA OMILANOWSKA
Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego
Rzeczypospolitej Polskiej

PROGRAM

- WYSTAWA YIVO w Wilnie: początki legendy ... 8
1 października – 8 listopada 2015
- KONCERT MUZYKI KAMERALNEJ Jesienne preludia ... 10
14 października 2015
- WYSTAWA Mikalojus Konstantinas Čiurlionis. Litewska opowieść ... 12
16 października 2015 – 31 stycznia 2016
- WYSTAWA Arras herbowy Zygmunta Augusta z kolekcji wileńskich ... 14
16 października 2015 – 17 stycznia 2016
- KONCERT MUZYKI SYMFONICZNEJ
Čiurlionis, Morawski, Barkauskas, Grieg ... 16
16 i 17 października 2015
- Literatura litewska** na Festiwalu Conrada ... 18
19 – 25 października 2015
- Litwa – Gość Honorowy 19. Międzynarodowych Targów Książki
w Krakowie ... 20
22 – 25 października 2015
- WYSTAWA Milion linii ... 24
26 listopada 2015 – 31 stycznia 2016
- WYSTAWA Spokojne życie. Współczesna fotografia litewska ... 26
11 grudnia 2015 – 31 stycznia 2016
- SPEKTAKL Thomas Bernhard. *Plac Bohaterów* ... 28
13 grudnia 2015

WYSTAWA

YIVO w Wilnie: początki legendy

1 października – 8 listopada 2015

OTWARCIE WYSTAWY: 30 września | 18.00

Żydowskie Muzeum Galicja

ul. Dajwór 18, 31-052 Kraków

ORGANIZATORZY: Żydowskie Muzeum Galicja, Litewski Instytut Kultury

KURATORKI: Lara Lempertienė, Giedrė Jankevičiūtė

29 października | 18.00

*Redemption of Memory: Preserving, Studying and Presenting
the Documents of Eastern European Jewish Communities.*

Wykład (w języku angielskim) dr Lary Lempertienė, pracownika naukowego
Wydziału Historii Uniwersytetu Wileńskiego i Litewskiej Biblioteki
Narodowej im. Martynasa Mažvydasa.

www.litwawkrakowie.lt

www.galicjajewishmuseum.org

Autor zdjęć nieznany. © Państwowe Muzeum Żydowskie im. Gaona Wileńskiego

Hol YIVO z mapą świata, na której zaznaczono filie Instytutu

Do drugiej wojny światowej Wilno pozostawało ważnym centrum żydowskiej kultury i nauki. Tam urodził się autor komentarzy do Talmudu Eliahu ben Szlomo Zalman — Gaon Wileński; tam żył i tworzył klasyk literatury jidysz, Mosze Kulbak. O Wilnie mawiano, że jest Jerozolimą Północy, utarło się nawet powiedzenie: „zarobić jedź do Łodzi, po mądrość — do Wilna”.

Dlatego właśnie w Wilnie w roku 1925 powstał Żydowski Instytut Naukowy (YIVO), który zajmował się badaniem historii, kultury i sztuki; integrował środowisko i wywierał znaczny wpływ na życie intelektualne społeczności żydowskiej w Europie Środkowo-Wschodniej. Członkami honorowymi rady Instytutu zgodzili się zostać wybitni uczeni o światowej sławie. W roku 1940 Instytut przeniesiono do Nowego Jorku, gdzie działa do dziś.

Wystawę poświęconą działalności YIVO w Wilnie oglądać można w Żydowskim Muzeum Galicja mieszczącym się na Kazimierzu — niegdyś żydowskiej dzielnicy Krakowa. Część eksponatów ilustrujących kulturę Litwaków oraz działalność Instytutu jest prezentowana publicznie po raz pierwszy. Jednym z takich eksponatów jest list członka honorowego Komitetu YIVO Alberta Einsteina skierowany do kolegi i członka rady Instytutu, historyka Szymona Dubnowa oraz władz YIVO.

KONCERT MUZYKI KAMERALNEJ

Jesienne preludia

14 października 2015 | 19.30

Filharmonia im. Karola Szymanowskiego w Krakowie
ul. Zwirzyńska 1, 31-103 Kraków

ORGANIZATORZY: Litewska Filharmonia Narodowa,
Filharmonia im. Karola Szymanowskiego w Krakowie,
Stowarzyszenie im. Ludwiga van Beethovena

WYSTĘPUJĄ: Kwartet Čiurlionisa, Petras Geniušas (fortepian)

PROGRAM

Mikalojus Konstantinas Čiurlionis

Kwartet c-moll

I. Allegro moderato II. Andante III. Menuetto

Dainelė (Piosenka), VL 199

Preludium Des-dur, Pastoral, VL 187

Preludium a-moll, op. 11

Preludium F-dur/a-moll, VL 188

Preludium b-moll, VL 269

przerwa

Faustas Latėnas

Kwartet smyczkowy nr 2, Drogiej Pamięci

Antonin Dvořák

Kwintet fortepianowy nr 2 A-dur, op. 81

I. Allegro ma non tanto II. Dumka: Andante con moto

III. Scherzo (Furiant): Molto vivace IV. Finale: Allegro

www.litwawkrakowie.lt

www.filharmonija.lt

www.filharmonia.krakow.pl

Fot. Dmītrij Marvejev

Kwartet Čiurlionisa: Jonas Tankevičius, Darius Dikšaitis, Gediminas Dačinskas i Saulius Lipčius

Nasycone emocjami poematy symfoniczne, preludia i inne utwory litewskiego kompozytora i malarza Mikolajusa Konstantinasa Čiurlionisa należą do klasyki muzyki litewskiej. Twórca podejmował próbę przekroczenia granicy między muzyką a sztukami plastycznymi, stąd charakteryzująca jego dzieła wyjątkowa wizualność: melodie posiadają kontur graficzny, dźwięki — jakość barw. Szczególne więzi łączą artystę z Warszawą, w którym to mieście rozpoczęła się jego kompozytorska droga: od 1897 roku Čiurlionis studiował w Warszawskim Instytucie Muzycznym.

Program koncertu składa się z kompozycji romantycznych i inspirowanych romantyzmem. Utwory współczesnego litewskiego kompozytora Faustasa Latėnasa nazywanego „nowym romantykiem” oraz czeskiego twórcy romantycznego Antonina Dvořaka wykonają ciesząc się uznaniem na całym świecie laureaci nagród narodowych na Litwie: charyzmatyczny pianista Petras Geniušas oraz Kwartet Čiurlionisa ceniony za niedoścignutą technikę wykonawczą i bogactwo improwizacji.

WYSTAWA

Mikalojus Konstantinas Čiurlionis. Litewska opowieść

16 października 2015 – 31 stycznia 2016

OTWARCIE WYSTAWY: 15 października | 18.00

Galeria Międzynarodowego Centrum Kultury

Rynek Główny 25, 31-008 Kraków

ORGANIZATORZY: Międzynarodowe Centrum Kultury,

Narodowe Muzeum Sztuki M. K. Čiurlionisa

Wystawie towarzyszy dwujęzyczny (polsko-angielski) album

PROGRAM TOWARZYSZĄCY

26 września | 11.00

17 października | 11.00

Spacer *Litewski Kraków*. Prowadzenie: dr Kamil Pecela.

Wstęp wolny

24 października | 17.00

Wilno – historia a pamięć. Debata Barbary Toruńczyk,
Jerzego Bahra i Tomasa Venclovy. Prowadzenie: Jacek Purchla.

Wstęp wolny

Dodatkowe informacje o wydarzeniach:

www.mck.krakow.pl

www.litwawkrakowie.lt

www.ciurlionis.lt

Własność Narodowego Muzeum Sztuki M. K. Čiurlionisa. Kowno

Mikalojus Konstantinas Čiurlionis. *Rajgród*. II z tryptyku. 1907

Litewski malarz i kompozytor Mikalojus Konstantinas Čiurlionis (1875–1911) to jeden z najbardziej oryginalnych modernistów Europy Środkowej i Wschodniej. Dokonując syntezy sztuk wzbogacił plastykę początku XX wieku unikalnymi formami – realizowanymi jako dzieła malarskie sonatami, preludiami, fugami.

Twórczość artysty łącząca elementy symbolizmu, neoromantyzmu a także abstrakcjonizmu, jednocześnie mistyczna i konceptualna, bliska jest ówczesnym tendencjom i zbliża Čiurlionisa do takich sław jak Edvard Munch, Odilon Redon i Wassily Kandinsky.

Na wystawie *Mikalojus Konstantinas Čiurlionis. Litewska opowieść* na zwiedzających czeka ponad 100 eksponatów – obrazy i grafiki, albumy ze szkicami; można będzie wysłuchać zapisów muzycznych kompozycji artysty, zobaczyć, utrwalonych na fotografiach, ważnych dla artysty ludzi i miejsca. Jednym z takich miejsc jest Warszawa, której atmosferą kulturalną Čiurlionis chłonał, słuchając ukochanego Chopina i studiując w Warszawskiej Szkole Sztuk Pięknych.

WYSTAWA

Arras herbowy Zygmunta Augusta z kolekcji wileńskich

POKAZ W ZAMKU KRÓLEWSKIM NA WAWELU

16 października 2015 – 17 stycznia 2016

OTWARCIE WYSTAWY: 16 października | 12.00

Zamek Królewski na Wawelu

Wawel 5, 31-001 Kraków

ORGANIZATORZY: Zamek Królewski na Wawelu,
Muzeum Narodowe — Pałac Wielkich Książąt Litewskich

29 października 2015 | 17.00

Pałac Wielkich Książąt Litewskich w Wilnie i jego zbiory. Prelegent:
Dalius Avižinis, kierownik Działu Ewidencji i Ochrony Zbiorów Muzeum
Narodowego — Pałacu Wielkich Książąt Litewskich w Wilnie

www.litwawkrakowie.lt
www.wawel.krakow.pl
www.valdovurumai.lt

Własność: Muzeum Narodowego — Pałac Wielkich Książąt Litewskich w Wilnie

Arras herbowy Zygmunta Augusta (fragment), 1544–1548

Pałac Wielkich Książąt Litewskich to rezydencja władców Litwy w sercu Wilna. Budowla, zniszczona na początku XIX wieku przez kataklizmy historyczne, została zrekonstruowana. W 2013 roku otwarto w niej muzeum.

Jednym z najbardziej wartościowych eksponatów jest arras znajdujący się w Sali Renesansowej, własność Zygmunta Augusta, króla polskiego i wielkiego księcia litewskiego. Przypuszczalnie arras ten pierwotnie zdobił właśnie tę rezydencję. W dziele flamandzkich mistrzów skomplikowany znak tworzą połączone herby władców Polski i Wielkiego Księstwa Litewskiego, symbolizując tym samym bliskie więzi między narodami. Ciekawa jest historia powrotu arrasu na Litwę. W 2009 roku został on nabyty w domu aukcyjnym w Paryżu. Uważa się, że do Paryża przywiózł go król polski i wielki książę litewski Jan Kazimierz Waza, a po jego śmierci należące do niego dzieła i przedmioty w 1673 roku zostały po prostu rozprzedane.

Duma wielkksiążęcej rezydencji, dzieło sztuki symbolicznie jednoczące Wielkie Księstwo Litewskie i Polskę przybywa do Krakowa z krótką wizytą. Ozdobi wawelską kolekcję arrasów należących do Zygmunta Augusta i innych władców.

KONCERT MUZYKI SYMFONICZNEJ

Čiurlionis, Morawski, Barkauskas, Grieg

16 października 2015 | 19.30

17 października | 18.00

Filharmonia im. Karola Szymanowskiego w Krakowie

ul. Zwirzyńska 1, 31-103 Kraków

ORGANIZATORZY: Filharmonia im. Karola Szymanowskiego w Krakowie,
Litewski Instytut Kultury

WYSTĘPUJĄ: Orkiestra Symfoniczna Filharmonii im. Karola Szymanowskiego,
Modestas Pitrenas (dyrygent), Lukas Geniušas (fortepian)

PROGRAM

Eugeniusz Morawski-Dąbrowa

Nevermore. Poemat symfoniczny wg Edgara Allana Poe

Mikalojus Konstantinas Čiurlionis

Miške (W lesie)

przerwa

Vytautas Barkauskas

Konzertstück na orkiestrę symfoniczną nr 2

Edvard Grieg

Koncert fortepianowy a-moll, op. 16

www.litwawkrakowie.lt

www.filharmonia.krakow.pl

www.ciurlionis.lt

Zdjęcie z archiwum prywatnego

Lukas Geniušas

Jedną z najpiękniejszych wspólnych kart kultur litewskiej i polskiej to inspirująca przyjaźń dwóch kompozytorów: Mikołajusa Konstantinasa Čiurlionisa i Eugeniusza Morawskiego. Zaowocowała ona zadedykowanym Morawskiemu poematem symfonicznym *Miške (W lesie)* Čiurlionisa. Twórcy spotkali się w Warszawie, w tamtejszym Instytucie Muzycznym: Morawski zapoznawał Čiurlionisa z kulturalnym życiem miasta i wspierał w czasie studiów w Lipsku. Siostra Morawskiego, Maria, była pierwszą miłością Čiurlionisa i jego muzą. Źródłem inspiracji dla obydwu kompozytorów była epoka romantyzmu, uczuciowość charakterystyczna dla poematów symfonicznych, złożony świat przeżyć duchowych, monumentalizm.

Utwory Morawskiego i Čiurlionisa, a także norweskiego romantyka Edvarda Griega i jednego z najbardziej znanych współczesnych kompozytorów litewskich, Vytautasa Barkauskasa, wykona orkiestra symfoniczna Filharmonii im. Karola Szymanowskiego pod batutą laureata VII edycji Międzynarodowego Konkursu Dyrygentów im. Grzegorza Fitelberga Modestasa Pitrenasa. Partie fortepianowe wykona Lukas Geniušas, jeden z najznakomitszych pianistów Europy, laureat wielu nagród, m. in. II nagrody na XVI Międzynarodowym Konkursie Pianistycznym im. Fryderyka Chopina i II nagrody na XV Międzynarodowym Konkursie Muzycznym im. Piotra Czajkowskiego.

Literatura litewska na Festiwalu Conrada

19–25 października 2015

Pałac pod Baranami

Rynek Główny 27, 31-010 Kraków

ORGANIZATORZY: Krakowskie Biuro Festiwalowe
i Fundacja Tygodnika Powszechnego, Litewski Instytut Kultury

UCZESTNICY: Leonidas Donskis, Herkus Kunčius, Kristina Sabaliauskaitė,
Alvydas Šlepikas, Tomas Venclova

20 października | wtorek

15.00 Dyskusja *Przemoc i wyobraźnia*.

Uczestnicy: Leonidas Donskis, Tomas Venclova.

Prowadzący: Krzysztof Czyżewski

23 października | piątek

13.00 *Syndrom Wileński*. Spotkanie z Herkusem Kunčiumem.

Prowadzący: Ziemowit Szczerek

14.00 *Sylwa obojga narodów*. Spotkanie z Kristiną Sabaliauskaitė.

Prowadzący: Michał Nogaś

25 października | niedziela

12.00 *Wilcze dzieci*. Spotkanie z Alvydasem Šlepiką.

Prowadzący: Justyna Nowicka

www.litwawkrakowie.lt

www.conradfestival.pl

Fot. Rokas Darulis

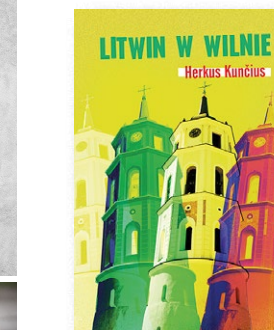
Fot. Grzegorz Lepiaz

Fot. Algimantas Aleksandravičius

Fot. Algimantas Aleksandravičius

Fot. Vidas Brazilūnas

Kristina Sabaliauskaitė, Leonidas Donskis, Tomas Venclova, Herkus Kunčius i Alvydas Šlepikas

Litwa – Gość Honorowy 19. Międzynarodowych Targów Książki w Krakowie

22–25 października 2015

Międzynarodowe Centrum Targowo-Kongresowe EXPO Kraków
ul. Galicyjska 9, 31-586 Kraków

ORGANIZATORZY: Targi w Krakowie, Litewski Instytut Kultury

SALA SEMINARYJNA BUDAPEST AB

22 października | czwartek

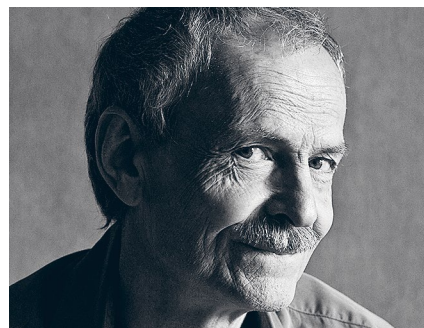
- 10.00 Warsztaty twórcze dla dzieci z ilustratorką Ievą Babilaitė
- 12.00 Warsztaty twórcze dla dzieci z ilustratorką Sigutė Chlebinskaitė
- 15.00 Program dla profesjonalistów: spotkanie tłumaczy literatury litewskiej z polskimi wydawcami

23 października | piątek

- 10.00 Warsztaty twórcze dla dzieci z ilustratorką Sigutė Chlebinskaitė
- 12.00 Warsztaty twórcze dla dzieci z ilustratorką Ievą Babilaitė
- 14.00 Dyskusja *O tym, czego nie chcemy pamiętać*. Uczestnicy: Šarūnas Liekis, Konstanty Gebert. Prowadzący: Leonidas Donskis
- 17.00 Dyskusja *Czesław Miłosz czy Česlovas Milošas? Polska i litewska biografia poety*. Uczestnicy: Mindaugas Kvietkauskas, Agnieszka Kosińska. Prowadzący: Rasa Rimickaitė, Attaché ds. Kultury Republiki Litewskiej w RP

www.litwawkrakowie.lt
www.ksiazka.krakow.pl

Fot. Algimantas Aleksandravičius

Fot. Jokūbas Jacovskis

Fot. Liudas Masys. Dzięki uprzejmości pisma *Šeimininkė*

Kęstutis Kasparavičius, Ieva Babilaitė
i Sigutė Chlebinskaitė

24 października | sobota

- 11:00 Spotkanie z Kęstutisem Kasparavičiusem — prezentacja książki *Mała Zima* oraz warsztaty dla dzieci *Biały słoń na szczęście*. Współorganizator: Agencja Edytorska Ezop. Uczestnicy: autor, Małgorzata Gieratowska. Prowadzący: Barbara Gawryluk
- 13:30 Dyskusja *Tożsamość Wilna: nowe narracje*. Herkus Kunčius *Litwin w Wilnie*, Kristina Sabaliauskaitė *Silva rerum*, Tomas Venclova *Opisać Wilno*. Uczestnicy: Herkus Kunčius, Kristina Sabaliauskaitė, Tomas Venclova. Prowadzący: Paweł Huelle
- 15:00 *Nowa Ukraina — Nowa Europa Wschodnia?* Polsko-litewsko-ukraińska dyskusja o relacjach sąsiedzkich w Europie Wschodniej. Uczestnicy: Bogumiła Berdychowska i Adam Pomorski, Taras Voznyak. Prowadzący: Leonidas Donskis
- 17:00 Herkus Kunčius i Piotr Kępiński *Rozmowa Litwina z Polakiem*. Współorganizator: Kolegium Europy Wschodniej. Prowadzący: Laurynas Vaičiūnas

Kęstutis Kasparavičius. *Latające książki*

STOISKO LITEWSKIE D38

Spotkania z autorami, podpisywanie książek

23 października | piątek

15.30 Spotkanie z Leonidasem Donskiszem

24 października | sobota

13.30 Spotkanie z Kęstutiszem Kasparavičiusem

14.00 Spotkanie z Alvydasem Šlepikasem

15.00 Spotkanie z Tomaszem Venclovą

15.30 Spotkanie z Kristiną Sabaliauskaitė

18.00 Spotkanie z Herkusem Kunčiszem

Jesień upłynie w Krakowie pod znakiem literatury litewskiej. Litwa jest gościem honorowym Międzynarodowych Targów Książki w Krakowie. Także podczas Festiwalu Conrada polskich czytelników czekają spotkania z najważniejszymi współczesnymi pisarzami litewskimi, promocje polskich wydań ich książek i fascynujące dyskusje. Tematem przewodnim prezentowanych książek i planowanych dyskusji jest pamięć i jej wpływ na kształtowanie indywidualnej i narodowej tożsamości.

W dyskusji na temat Holocaustu towarzyszącej promocji polskiego wydania studium *Władza, wyobraźnia i pamięć* profesor Leonidas Donskis spróbuje odpowiedzieć na pytanie: o czym i z jakiego powodu nie chcemy pamiętać? Alvydas Šlepikas mówić będzie o zapomnianym losie „wilczych dzieci” – niemieckich sierot wojennych z Prus Wschodnich, którym poświęcił powieść *Mam na imię Marysia*.

W Krakowie litewscy autorzy rozmawiać będą także o tożsamości Wilna – miasta będącego bohaterem zbiorowym ich twórczości. W najgłośniejszej litewskiej powieści ostatnich lat, wydanej właśnie po polsku książce Kristiny Sabaliauskaitė *Silva rerum*, ożywa Wilno XVII wieku. Powieść Herkusa Kunčiusa *Litwin w Wilnie* utrwała obraz przemian stolicy i Litwinów w czasach sowieckich i po odzyskaniu niepodległości, a historyczny esej poety i profesora Tomasa Venclovy w zbiorze *Opisać Wilno* przedstawia odtwarzaną z perspektywy osobistej pamięci historię miasta od jego początków aż do końca XX wieku.

Leonidas Donskis wraz z Tomaszem Venclovą zaprezentują książkę rozmów *O poszukiwaniu optymizmu w epoce pesymizmu* zgłębiającą związki między krajami Europy Wschodniej. W dyskusji Donskisa z polskimi i ukraińskimi intelektualistami rozważane natomiast będzie pytanie: w jaki sposób narodziny nowego narodu politycznego na Ukrainie zmieniają polityczny pejzaż Europy?

Zaprezentowana zostanie także nie stroniąca od trudnych tematów książka Herkusa Kunčiusa i Piotra Kępińskiego *Rozmowa Litwina z Polakiem*. Według Adama Michnika to więcej niż dialog twórców tego samego pokolenia: to rozmowa między dwoma krajami. O ścisłych związkach między narodami przypomni także rozmowa o polskiej i litewskiej biografii Czesława Miłosza.

Dzieciom proponujemy spotkanie z pisarzem i ilustratorem Kęstutiszem Kasparavičiusem, autorem książki *Mała Zima* oraz warsztaty z wybitnymi ilustratorkami: Ievą Babilaitė i Sigutė Chlebinskaitė.

WYSTAWA

Milion linii

WYSTAWA W RAMACH XII TRIENNALE BAŁTYCKIEGO

26 listopada 2015 – 31 stycznia 2016

OTWARCIE WYSTAWY: 25 listopada | 18.00

Galeria Sztuki Współczesnej Bunkier Sztuki

Plac Szczepański 3A, 31-011 Kraków

ORGANIZATORZY: Galeria Sztuki Współczesnej Bunkier Sztuki w Krakowie,
Centrum Sztuki Współczesnej w Wilnie

KURATORKI: Virginija Januškevičiūtė, Aneta Rostkowska

ARTYŚCI PREZENTOWANI NA WYSTAWIE:

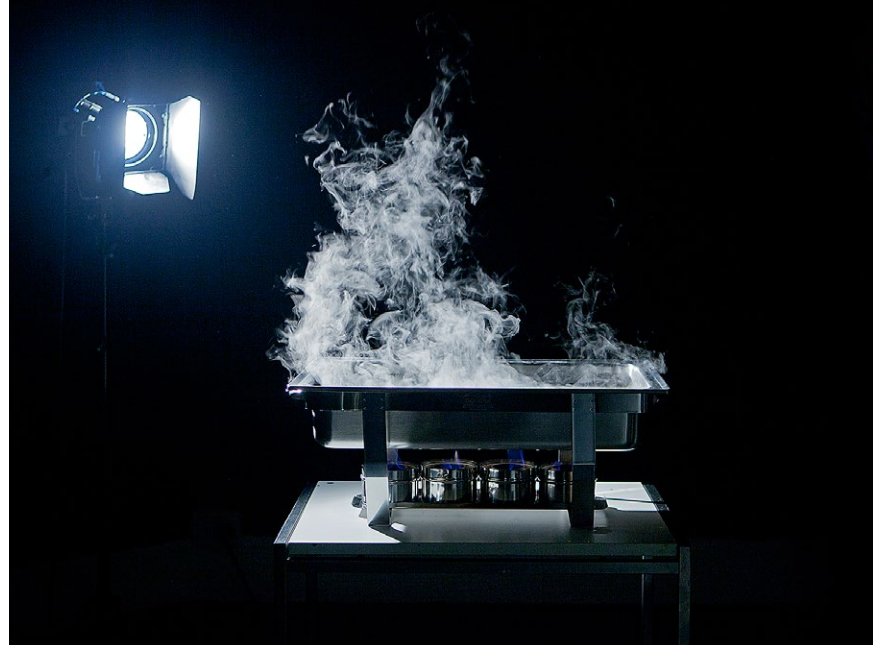
David Bernstein, Magda Buczek, Valentina Desideri, Kipras Dubauskas,
Michal Gayer, gerlach en koop, Antanas Gerlikas, Styrmir Örn
Guðmundsson, Laura Kaminskaitė, Žilvinas Landzbergas,
Ieva Misevičiūtė, Robertas Narkus, Post Brothers, Bianka Rolando,
Viktorija Rybakova i inni

www.litwawkrakowie.lt

www.cac.lt

www.xiibaltictriennial.cc

www.bunkier.art.pl

Robertas Narkus. *Turbulence 3*. 2014, instalacja

Wystawa *Milion linii* przygotowana przez Centrum Sztuki Współczesnej Bunkier Sztuki i Centrum Sztuki Współczesnej w Wilnie to jedna z wystaw w ramach XII Triennale Bałtyckiego Sztuki, odbywającego się na przestrzeni kilku ostatnich lat i w kilku różnych krajach (Litwa, Łotwa, Estonia i Polska). Myśl przewodnia Triennale odwołuje się do jednej z kwestii wywiadu przeprowadzonego z artystą Davidem Bernsteinem: „to, co jest dziełem sztuki dziś, może być czymś zupełnie innym jutro”. Krakowska wystawa to wyprawa w kierunku czegoś „zupełnie innego”, szerokiego pola jeszcze nierozpoznanych możliwości. Jest eksplorowana za pomocą pojedynczego, konceptualnego narzędzia — idei Wyobrazonego.

Prezentowani artyści z Litwy, Polski, Niderlandów, USA i innych krajów rozumieją dzieło sztuki jako wielowarstwowe pole możliwości, ściśle związane ze sferą innej rzeczywistości, które przenika w naszą codzienność i ją modyfikuje, albo ze sferą Wyobrazonego właśnie, stanowiącej główny przedmiot dociekań litewskiego filozofa Kristupasa Saboliusa. Wystawie towarzyszy publikacja autorstwa Kristupasa Saboliusa, która jest pierwszym tłumaczeniem jego prac na język polski i angielski.

WYSTAWA

Spokojne życie. Współczesna fotografia litewska

11 grudnia 2015 – 31 stycznia 2016

OTWARCIE WYSTAWY: 10 grudnia | 18.00

Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha

ul. M. Konopnickiej 26, 30-302 Kraków

ORGANIZATORZY: Galeria fotografii w Kownie / Litewskie
Stowarzyszenie Artystów Fotografików (Oddział w Kownie),
Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha,
Litewski Instytut Kultury

KURATOR: Wojciech Nowicki

FOTOGRAFICY PREZENTOWANI NA WYSTAWIE:

Romualdas Rakauskas, Antanas Sutkus, Vytautas Stanionis,
Marius Baranauskas, Vytautas V. Stanionis, Ilja Fišeris, Chanonas
Levinas, Judelis Kacenbergas, Bronius Kazlauskas, Indrė Šerpytytė,
Milda Drazdauskaitė, Algimantas Kunčius, Algirdas Šeškus,
Gintaras Zinkevičius, Rimaldas Vikšraitis, Vitas Luckus,
Gytis Skudžinskas

www.litwawkrakowie.lt

www.kaunasgallery.lt

www.manggha.pl

Algirdas Šeškus. *Zielony Most 136*

Fotografia litewska zwykle kojarzona jest z twórczością przedstawicieli litewskiej szkoły fotograficznej lat 70. i 80. XX wieku: pełna humanizmu, kodyująca symbole etniczne i uszlachetniająca codzienność.

Wystawa *Spokojne życie. Współczesna fotografia litewska* zachęca do zmiany utrwalonego punktu widzenia i otwiera zupełnie inną panoramę codzienności w czasach radzieckich i w niepodległej już Litwie. To alternatywne, niespotykane do tej pory spojrzenie, obejmujące i uznane klasykę, i przesunięte na margines archiwum socjalistycznego pejzażu.

Fotografie profesjonalne, dokumentalne i artystyczne razem z książkami fotograficznymi, albumami, wycinkami z pism, materiałem archiwalnym budują kontekst umożliwiający zrozumienie ducha czasów, ukazują wcześniej oficjalnie nieistniejące wymiary życia mieszkańców Litwy, nudną i brzydką codzienność, nadają ramy wolno upływającemu czasowi. To inne, lecz także prawdziwe oblicze zarówno Litwy, jak i litewskiej fotografii. *Spokojne życie* wypełnia braki w międzynarodowej wiedzy o fotografii litewskiej, pokazując ją od najlepszej strony jako sztukę ambitną, gwałtowną, idącą pod prąd.

SPEKTAKL

Thomas Bernhard. *Plac Bohaterów*

W REŻYSERII KRYSIANA LUPY

13 grudnia 2015

Studio S3 TVP

ul. Nowohucka 44, 31-580 Kraków

KOPRODUKCJA: Litewski Narodowy Teatr Dramatyczny,
Międzynarodowy Festiwal Teatralny Boska Komedja

ORGANIZATORZY: Teatr Łażnia Nowa, Krakowskie Biuro Festiwalowe,
Litewski Narodowy Teatr Dramatyczny

Reżyseria, scenografia, reżyseria światła: Krystian Lupa

Kostiumy: Piotr Skiba

Muzyka: Bogumił Misala

Współpraca artystyczna, obrazy wideo: Łukasz Twarkowski

Obsada: Neringa Bulotaitė, Eglė Gabrėnaitė, Dolorosa Kazragytė,
Viktorija Kuodytė, Valentinas Masalskis, Eglė Mikulionytė,
Vytautas Rumšas, Arūnas Sakalauskas, Rasa Samuolytė, Arūnas Smailys,
Toma Vaškevičiūtė

www.litwawkrakowie.lt

www.teatras.lt

www.boskakomedia.pl

Fot. Dmিতrij Małcejev

Anna — Viktorija Kuodytė, Olga — Eglė Mikulionytė, Profesor Schuster — Valentinas Masalskis

Działający w Wilnie Litewski Narodowy Teatr Dramatyczny to otwarta przestrzeń, w której spotykają się artyści z różnych krajów. Znaczącym wydarzeniem w tym sezonie jest współpraca polskiego i litewskiego środowiska teatralnego przy wystawieniu dramatu Thomasa Bernharda *Plac Bohaterów* (*Heldenplatz*, 1988) w reżyserii Krystiana Lupy — twórcy teatralnego o światowej sławie, który w swoich spektaklach eksploruje granice człowieczeństwa, problematykę śmierci i utraconej ojczyzny. W spektaklu występują najwybitniejsi aktorzy litewscy różnych pokoleń.

Osią dramatu jest analiza zdehumanizowanego społeczeństwa, a sam spektakl charakteryzuje duża amplituda emocjonalna: od poczucia beznadziei do euforii i śmiechu przynoszącego *katharsis*. Według krytyków przedstawienie Lupy to artystyczna prowokacja i prawdziwe święto teatru.

Plac Bohaterów pokazany zostanie w Krakowie w ramach Międzynarodowego Festiwalu Teatralnego Boska Komedja.

ORGANIZATORZY WYDARZEŃ

Litwa

CAC

LITHUANIAN PHOTOGRAPHY ARTISTS' UNION
KAUNAS DEPARTMENT

Polska

SPONSORZY

SPECJALNE PODZIĘKOWANIA DLA

Attaché ds. Kultury Republiki Litewskiej w Rzeczypospolitej Polskiej

Rasy Rimickaitė

Konsula Honorowego Republiki Litewskiej w Krakowie prof. Jana Widackiego

Konsula Honorowego Republiki Litewskiej w Poznaniu Benedykta Dubskiego

Dziękujemy wszystkim kuratorom i ekspertom, którzy pomogli w tworzeniu programu. Wyrazy wdzięczności kierujemy również do artystów i instytucji, którzy udostępniili dzieła ze swoich kolekcji.

PATRONI MEDIALNI

POLSKA AGENCJA PRASOWA

www.facebook.com/litwawkrakowie

www.litwawkrakowie.lt